

DE TEDERE REVOLUTIE VAN EEN KIND
ONMOGELIJK GEBOREN UIT EEN LIED VAN BEVRIJDING
dat de wereld in rep en roer blijft zetten
én vervullen van onverwoestbare hoop, soms toch!

Woord van welkom

“Mijn ziel prijst en looft de ENE, mijn hart juicht om deze God, mijn redder en bevrijder.
... Heilig is Zijn naam, barmhartig is Hij van geslacht op geslacht. ...
Heersers stoot Hij van hun troon en wie gering is geeft Hij aanzien.”

Dit is een fragment uit het Magnificat (Lucas 1).

Maria zingt een lied van bevrijding en hoop. Ze gaat in op de uitnodiging van de ENE. Het kind dat zij zal baren zal “een wereld omgekeerd” prediken en voorleven. Hij zal een WEG gaan die leidt naar een totaal andere wereld dan de wereld zoals wij die ervaren.

In de Handelingen worden de eerste christenen “Mensen van de Weg” genoemd. Om die Weg te volgen worden ook wij geroepen. Om ons daaraan te herinneren, om elkaar daarin te steunen en te bemoedigen bidden en vieren we samen, delen we Brood en Wijn, zeker ook vanavond in deze Kerstviering.

Wees welkom!

(Mensen van de WEG horen we viermaal we in Handelingen 9,2; 19,9; 22,4; 24,2)

Lied: Hoever te gaan (Liedboek p. 43)

Ritueel, een gebed en een lied rond de 4 kaarsen van de Adventskrans

Tijdens het aansteken van de 4 adventskaarsen bidden we samen het gebed:

<p>ENE, Bewogen Nabije, om licht zijn we gekomen, licht in donkere dagen, licht op onze levensweg.</p> <p>Om warmte zijn we gekomen, warmte voor koude handen en harten, warmte die de kou verjaagt.</p>	<p>Om vreugde zijn we gekomen, blijheid om het feest dat komt, blijheid met mensen om ons heen.</p> <p>ENE, Bewogen Nabije om licht zijn wij gekomen, dat voortkomt uit het Licht van uw ogen, Zegen ons in dit uur van samen vieren.</p>
--	---

Lied: Licht in onze ogen (Liedboek p. 25)

Inleiding op de Schriftlezingen

We laten ons in deze Kerstviering inspireren door 5 fragmenten uit de bijbel, door Huub Oosterhuis genoemd *“het handschrift voor gerechtigheid en voor deze wereld anders”*. Zoals in de andere vieringen van ons Jebronwerkjaar beluisteren we ook vandaag fragmenten uit het boek van de Psalmen. Vandaag zijn dat de Psalmen 2 en 72, die ons iets zeggen over de ware Koning en Messias, voor wie gerechtigheid de kern van het leven is. Een Messias die de tegenpool is van de “despoten van overal en van alle tijden”, die mensen verknachten.

Daarnaast lezen we ook drie korte fragmenten uit de prologen van Lukas, Matteüs en Johannes.

Ook in twee van deze prologen duiken deze despoten op en maken ze slachtoffers. Maar in de proloog van Johannes horen we iets over een verrassend tegenverhaal, waarin het onmogelijke toch mogelijk wordt. En dat vieren we vandaag op Kerstmis.

Lied: Open de Schriften (Liedboek p. 47)

Eerste Schriftlezing uit PSALM 2 (Huub Oosterhuis in 150 Psalmen vrij)

Hoort, despoten van alle tijden en uw trawanten: waarom raast en tiert gij hele volkeren geselend?	.
Moge het wereldwijd klinken, dit lied tegen uw furies van onrecht tegen uw cynische hoon en verachting voor het mensenkind en zijn god.	Het kan een timmermanszoon een tentenmaker een tollenaar zijn een koningin of een poetsvrouw in wie Hij zijn hartstocht ademt zijn zachte kracht van ontferming.
De god van het mensenkind huivert en huilt in zijn hemel.	Zij vrezen met grote vrezen. Maar gaan – hun weg is de ganse aarde
Dan brult Hij, schudt zijn manen en springt - onzichtbaar van licht daalt Hij in een mensenhart af: jij, mijn herder, mijn leeuw	tot overal waar nog opperwezens mensen kapotslaan als lemen kruiken.
jij zult mijn lammeren weiden hun wonden wassen en zalven om mijn heelal te hoeden heb ik jou heden verwekt	o wee trawanten, omgekochte rechters o wee despoten, wees gewaarschuwd wat voor een wereld wilt gij voor uw kinderen - deze?

Drie evangeliefragmenten

Lukas 2: 1-7

1 Maar het geschiedt in die dagen:
er gaat een besluit uit van Caesar Augustus
dat elke familie moet worden ingeschreven;
2 deze -eerste- inschrijving geschiedt
als Quirinius landvoogd van Syrië is.
3 Allen zijn op reis gegaan om te worden ingeschreven,
ieder naar zijn eigen stad.
4 Ook Jozef klimt op van Galilea, uit de stad Nazaret,
naar Judea, naar de stad van David die Betlehem wordt geroepen,
omdat hij is uit het huis en de vaderlijn van David,
5 om te worden ingeschreven samen met Maria,
die aan hem uitgehuwelijkt is en zwanger is.
6 Maar het geschiedt als zij dáár zijn, dat de dagen vervuld zijn
dat zij bevallen moet,
7 en zij bevalt van haar eerstgeboren zoon;
zij wikkelt hem in doeken en legt hem omhoog in een voederbak,
omdat er voor hen geen plaats is geweest in de herberg.

Acclamatie: Solidariteit en empathie / Bewogen Nabij, zo weerklinkt DE NAAM.

(Melodie: Ubi Caritas)

Matteüs 2:16-18 : Herodes en de moord op de kinderen

16 Dán, als Herodes ziet dat hij door de magiërs
als een kleine jongen is behandeld,
wordt hij verschrikkelijk boos
en zendt hij lieden uit
om alle jongens in Betlehem en in al haar gebieden te doden
van twee jaar en jonger,
overeenkomstig de tijd die hij nauwkeurig heeft nagevraagd bij de magiërs.
17 Dán gaat in vervulling wat is gesproken door de profeet Jeremia,
als hij zegt: een stem is te horen in Rama, een weklacht en bitter geweent:
18 Rachel die weent over haar kinderen,
en zich geen troost wil laten toeroepen, omdat zij er niet meer zijn (Jer. 31,15)!

Acclamatie: Solidariteit.....

Johannes 1,6-13

Het geschiedt: een mens wordt uitgezonden van bij God, Johannes is zijn naam.
Hij komt tot getuigenis:
om te getuigen van het licht, opdat allen door hem gaan vertrouwen.

*Niet hijzelf is het licht, nee,- hij is er om te getuigen van het licht:
het is het waarachtige licht dat iedere mens wil verlichten,
dat in de wereldorde komt.*

*In de wereld was het en de wereld is erdoor geworden,
maar de wereldorde heeft hem niet erkend.*

Tot het zijne is hij gekomen en de zijnen hebben hem niet aangenomen.

Maar zovelen hebben hem wel aangenomen,

*Aan hen heeft hij het vermogen gegeven kinderen van God te worden,
zij die vertrouwen stellen in zijn naam.*

Deze zijn niet uit vlees-en-bloed,

niet uit de wil van menselijk vlees en

niet uit de wil van een man,

maar uit God voortgebracht en geboren.

Acclamatie: Solidariteit.....

Lied: Nu zijt welkome

Nu zijt welkome, mens van licht uit Licht. Treed buiten onze dromen met jouw gezicht. Stuur het aan op scheiding tussen dageraad en nacht, nieuwe vredestijden na zoveel man en macht. Kyrieleis!	Nu zijt welkome, mens van licht in mij, die als een kind wil wonen herboren, vrij, in het land van morgen dat de lieve vrede kent; waar wij zijn geborgen, gezien, aanvaard, erkend. Kyrieleis!	Nu zijt welkome, langverwachte mens. Dat wij, aan angst ontkomen, verstaan jouw wens: ooit te kunnen spreken van een wereld omgekeerd, waar de kunst van delen voorgoed is aangeleerd. Kyrieleis!
---	---	---

Overdenking (Paul De Witte)

1.

Zowel in de proloog van Lukas als in die van Matteüs worden we geconfronteerd met twee politieke leiders die we vandaag benoemen als autocraten met dictatoriale neigingen, die een broertje of zusje dood hebben aan democratie en een rechtvaardige politiek en economisch bestel dat alle mensen ten goede komt.

Het verhaal van Jezus' geboorte in Lukas 2 plaatst de auteur deze geboorte – ook al geschiedt die in een uithoek van de wereld - in een wereldwijd perspectief: er ging een besluit uit van Caesar Augustus en Quirinius die toen landvoogd was van Syrië.....

We hebben het zopas gehoord: alle inwoners van dat immense Romeinse rijk moesten worden geteld, zodat de wereldmacht Rome nog meer belastingen zou kunnen heffen bij de onderworpen volkeren. Als die volkeren dat gedwee deden, genoten ze van de Pax Romana. Allen die zich daar niet zomaar bij neerlegden zullen het geweten hebben en voor hen veranderde de door Rome opgelegde vrede in een gruwelijke nachtmerrie. Binnen die context plaats Lukas de geboorte van Jezus.

Het verhaal van Matteüs blijft dicht bij huis. Alhoewel: er komen wijzen, magiërs genoemd, uit het Oosten, die een ster hebben gezien en die ze zijn gaan volgen. Zij hebben die ster geïnterpreteerd, want als magiërs werden ze verondersteld de loop van de sterren te lezen. En zo komen ze in Jeruzalem en daar in het centrum van Judea, doen ze navraag: waar zou de pas geboren nieuwe koning kunnen geboren worden. En hier verschijnt de plaatselijke vorst Herodes, een collaborerende hansworst van de keizer, op het toneel. Hij wordt bang bij het horen van de woorden van de magiërs. Hij kan dat niet laten gebeuren, want er zou wel eens een einde kunnen komen aan zijn macht en aan de vriendschap van de keizer. Om een lang verhaal kort te maken: wanneer de magiërs enige tijd later niets meer van zich laten horen, gaat hij over tot een Gazaanse massamoord op kinderen onder de twee jaar om er zeker van te zijn dat die pasgeboren koning onder de slachtoffers zal zijn. Dat wordt tegenwoordig 'collateral damage' genoemd.

Wat die potentaten niet weten is dat er tot op de huidige dag verhalen de ronde doen dat het onverwachte en onmogelijk geachte toch telkens opnieuw geschieden kan.

2.

Wat we in die twee prologen horen is een beeld van de tijd, waarin wij ook vandaag leven. Ik hoef daar geen tekeningetjes bij te maken en het is hier ook niet de plaats om over te gaan tot grondige politieke analyses. Enkele namen volstaan: Gaza, Oekraïne, Soudan, Oost-Congo, de Oeigoeren in China, moslims in Myanmar, vluchtelingen en asielzoekers hier te lande, die 'illegaal' verklaard worden en al die andere vergeten volkeren die slachtoffer worden van verdrukking en dood. Is dit het einde van ons verhaal? We mogen dit niet tot het einde laten verklaren. Wij hebben als christenen zelfs niet het recht om dit tot het einde uit te roepen en er ons bij neer te leggen.

Waarom? Omdat juist midden in die schijnbaar toekomstloze context Jezus Messias wordt geboren, over wie wordt gezegd en geschreven dat hij geboren is "uit een onmogelijk lied van bevrijding". In dat lied wordt gezegd dat hij geboren is uit de maagd Maria. Wanneer we deze maagdelijke geboorte louter gaan zien als een biologisch supermirakel, dan ontgaat ons de beeldende kracht van deze metafoor en hebben we er weinig of niets van begrepen. En om die metafoor te verstaan, hebben we er een fragment uit de proloog van Johannes aan toegevoegd, waarin het beeld van de maagdelijke geboorte niet exclusief over Jezus' verwekking en geboorte wordt gezegd, maar over allen die zijn wegen willen gaan.

Luister maar: allen die vertrouwen stellen in zijn naam (Jeshua = de ENE bevrijdt), zijn niet uit vlees-en-bloed, niet uit de wil van een man, maar ze zijn verwekt en geboren uit de bevrijdende God van Israël, wiens Naam is "Ik zal er zijn als de bewogen Nabije".

Natuurlijk zijn wij allen – en dus ook Jezus – biologisch geboren uit een man en een vrouw, maar als mensen van de WEG zijn we verwekt en geboren uit de Geest van de ENE die waait waar hij wil. En dat kunnen we beleven wanneer we wegen gaan om ons doopsel uit de Geest van de ENE echt waar te maken in daden van recht en vrede, als teken van nieuwe maagdelijke geboorte uit de Geest van de ENE.

3.

Vandaag op dit feest van Kerstmis mogen we tot het besef komen dat wij aan veel menselijk leed vaak niet veel kunnen veranderen. Maar we moeten het wel ter sprake brengen om niet te vergeten. We kunnen verlies en de dood in zijn velerlei gestalten en zo eigenlijk het

hele leven volledig aanwezig stellen, verwoorden en zichtbaar maken, zodat het vaak ondraaglijke kan veranderen is iets menselijks. Zo kunnen we misschien parelduikers worden, die duiken naar de diepte, naar de bodem van het bestaan en de geschiedenis, om daar parels te vinden die voortkomen uit het verleden van onze bevrijdende tradities, die aanzetten kunnen worden voor een meer leefbaar heden en een goede toekomst voor alle mensen.

Het feest van Kerstmis nodigt ons uit om te leren zwemmen naar de diepten van ons bestaan op deze aarde, want uiteindelijk gaat het niet over de diepten zelf, maar over de oppervlakte van deze aarde die opnieuw geboren wil worden als “een kind ons gegeven”. Het moge zo zijn. Anders gezegd: Amen!

Lied: Stille nacht

<p>1. Stille nacht, angstige nacht dood alom, vrede wacht weerloze mensen op zoek naar een huis naar een riem onder 't bange hart Wie zal wijzen de weg? Wie zal wijzen de weg?</p>	<p>2. Stille nacht, licht in de nacht nu en dan, hier en daar tekens van hoop even weerloos als klein als een verhaal, een geboren kind. Zal het wijzen de weg? Zal het wijzen de weg?</p>	<p>3. Stille nacht, brood in de nacht woord gegeven, weerbare kracht mensen rechtop en liefde volbracht kleinen en armen bij name genoemd Jezus Messias de weg? Jezus Messias een weg!</p>
---	--	--

Intermezzo

Collecte ten voordele van Welzijnzorg

Volgende viering op 8 januari: Nieuwjaarsviering gevolgd door een drink op 2025.

Tafelgebed gezongen: Die naar menselijke gewoonte (Tafelgebed 35)

Delen van brood en wijn

Na het delen van brood en wijn beluisteren we Psalm 72

(in Huub Oosterhuis, 150 Psalmen vrij, p. 122-123)

Er zou van godswege een koning,
een koning komen - een koning!
Om orde te stellen op zaken:
onkreukbare rechtspraak voor allen,
opgetild de vernederden,
vreemdeling geëerbiedigd,
mensenrechten gewaarborgd:
van godswege een koning.

Vrede de bergen de dalen
vrede het graan op de akker
schoven gerechtigheid,
brood op de plank der arme.
Er zou een helper, een godmens –
arme, je schreeuwde om hulp,
nu is je helper gekomen
vrouwe, hier is je hulpman.

Er zou, als dauw over rozen,
genezing zijn voor de zieken,
grote schoonmaak van zielen
vrijkoop van kostbaar bloed:
uittocht uit slavenhuizen
tirannen van hun tronen
een thuisland voor de ontheemden
een taal van vrede en hoop.

Er zou een gezalfde komen
op de rug van een ezeltje
overall heen waar mensen
worden geschonden - hij zou
hun wonden verbinden, hun ogen
doen op-lichten, hij zou
de wanhopigen zoeken:
hij zal ons zoeken en vinden.

Vrede de kopermijnen
vrede de olievelden
vrede de zwanenmeren
vrede de regenwouden
Zou het worden godweet –
Vrede de naam van die koning,
Moge zijn koninkrijk bloeien
Vrede voor jou en voor jou.

Zou het worden en blijven
Mensen tot rust gekomen
Pleinen hemelse vrede
Amen zou het, ja amen
Wij die dit zingen
wij hopen, huilen en smeken?
Kom toch haastig, vandaag nog
en dood zal niet meer zijn.

Vredeswens vanuit dit lied

Slottekst : revolutionair zijn

Naar Herman Van de Velde is pedagoog en is al 41 jaar werkzaam in Nicaragua.

Revolutionair zijn is opkomen voor het algemeen welzijn,
weten hoe je het NU en HIER kunt bedoelen,
zonder het verleden te vergeten,
om te kunnen werken, veranderen en hervormen
met het oog op een betere toekomst voor iedereen.

Revolutionair zijn is het leven omarmen,
bouwen aan WELVAART dat WELZIJN impliceert.

Revolutionair zijn is loyaal zijn, vertrouwen hebben,
de schaduw van onrecht niet verdragen,
vanuit een historisch geweten
een gedeelde droom willen verwezenlijken.

Revolutionair zijn is strijden voor waardigheid,
voor solidariteit en rechtvaardigheid.

Revolutionair zijn is werken aan eenheid vanuit verscheidenheid.

Het is deel uitmaken van het geheel,
het is interculturaliteit, die uitgaat van diversiteit.
Het is levenslange toewijding,
samen een pad van hoop en actie blijven uittekenen.
Het is de tederheid van een oprecht engagement,
een vast besluit om samen dat pad, die WEG te bewandelen.

Als Slotlied zingen we: Onze Vader Verborgen (Liedboek p. 15)

Kerstwens